

Kontrola w firmie

Przykłady Rozwiązanie problemów Komentarze Porady

w numerze

LIKWIDACJA FIRMY

Z likwidacją biznesu wiąże się obowiązek sporządzenia spisu z natury

APORT PRZEDSIĘBIORSTWA

Sukcesor odliczy VAT z faktur wystawionych na wnoszoną firmę przed dniem aportu

KARY ZA PRZESTĘPSTWA I WYKROCZENIA SKARBOWE

W 2015 roku nastąpi wzrost kar za błędy podatkowe

ZMIANY W VAT

Od 1 stycznia 2015 r. odwrotne obciążenie w VAT obejmie złoto i telefony komórkowe

KONTROLA PODATKOWA

Czasami kontroler przychodzi bez uprzedzenia

KONTROLA PRACOWNIKÓW NA ZASIŁKU

Można skontrolować pracownika na zasiłku opiekuńczym

KONTROLA GIODO

Kontroler GIODO może kontrolować placówki medyczne

KONTROLA ZUS

Każdy płatnik składek musi liczyć się z kontrolą ZUS

ZWOLNIENIE PRACOWNIKA

Zwolnić można po 3 miesiącach świadczenia rehabilitacyjnego, nawet jeśli przyznano je na dłużej

OCHRONA DANYCH OSOBOWYCH

Administrator danych odpowiada za bezprawne pozyskanie numeru PESEL od kandydata na pracownika

CZAS PRACY

Pracodawca powinien ustalić, jak będzie rekompensować nadgodziny

CZAS PRACY

Prywatnych spraw nie można załatwiać w godzinach pracy

Fiskus kontroluje poprawność odliczania VAT

Otrzymywanie błędnie wystawionych faktur jest w obrocie gospodarczym bardzo powszechnym zjawiskiem. Podatnicy stają wówczas przed dylematem, czy takie obciążone wadami dokumenty mogą być podstawą do odliczenia wynikającego z nich VAT naliczonego. Aby uniknąć sporu z fiskusem, podatnik musi trafnie ocenić istotę wykrytego błędu.

Jak wynika z art. 86 ust. 1 ustawy o VAT, podstawowym warunkiem umożliwiającym podatnikowi skorzystanie z prawa do odliczenia podatku naliczonego jest związek zakupów z wykonywanymi przez niego czynnościami opodatkowanymi. Nie mniej ważne jest jednak to, żeby te zakupy zostały w odpowiedni sposób udokumentowane.

Faktura jest podstawowym dokumentem umożliwiającym odliczenie

Przedsiębiorca chcący dokonać odliczenia VAT powinien mieć faktury potwierdzające nabycie towarów lub usług, ponieważ właśnie te dokumenty zawierają kwotę VAT naliczonego, o który zostanie zmniejszony podatek należny.

Oznacza to, że z wyjątkiem przypadków wskazanych w ustawie faktura jest podstawowym dokumentem uprawniającym czynnego podatnika do obniżenia podatku należnego o kwotę podatku naliczonego z tytułu poniesionych zakupów. Do takiego wniosku prowadzi m.in. analiza art. 86 ust. 2 pkt 1 ustawy o VAT określająca istotę podatku naliczonego. Jest w nim mowa o tym, że w przypadku nabycia towarów i usług kwotę podatku naliczonego stanowi suma kwot podatku określonych w otrzymanych przez podatnika fakturach.

Rolę faktur VAT z punktu widzenia prawa do odliczenia podatku naliczonego akcentowano również w orzecznictwie sądowym. Jak wskazał np. Wojewódzki Sąd Administracyjny (WSA) w Poznaniu w wyroku z 30 grudnia 2012 r. (sygn. akt I SA/Po 971/09), faktury wystawiane przez po-

datników VAT pełnią podstawową rolę dla rozliczeń tego podatku. Nie są one tylko zwykłym dokumentem służącym dokumentacji transakcji oraz będącym podstawą do jej zaksięgowania w księgach stron tej transakcji, ale też i identyfikują strony tychże transakcji. Faktura stanowi podstawę dla nabywcy towaru lub usługi do odliczenia podatku naliczonego, a prawo do odliczenia wiąże się z otrzymaniem faktury dokumentującej rzeczywisty obrót gospodarczy pomiędzy określonymi w jej treści podmiotami.

Pod kątem odliczania VAT istotna jest także formalna poprawność tego rodzaju dokumentów, a zwłaszcza umieszczenie w nich danych, które ustawodawca określił jako obowiązkowe.

Przedsiębiorcy muszą pamiętać, że nie zawsze odliczenie VAT z otrzymanej faktury będzie możliwe, nawet w sytuacji, gdy istnieje związek między udokumentowanym nią zakupem a wykonywanymi przez przedsiębiorcę czynnościami opodatkowanymi. Ustawodawca przewidział bowiem sytuacje, gdy nabywcom towarów i usług w ogóle nie przysługuje prawo do takiego odliczenia. Wymieniono je w art. 88 ust. 3a ustawy o VAT. W świetle przytoczonego przepisu podatnik nie ma prawa do odliczenia VAT, w przypadku gdy:

- sprzedaż została udokumentowana fakturami wystawionymi przez podmiot nieistniejący,
- transakcja udokumentowana fakturą nie podlega opodatkowaniu albo jest zwolniona od podatku,
- wystawione faktury:
 - stwierdzają czynności, które nie zostały dokonane – w części dotyczącej tych czynności,

Dokończenie na str. 3

Rafał Kuciński
redaktor prowadzący

Pierwszy roboczy dzień października to moment, kiedy oczy przedsiębiorców zwrócone są na kursy walut. Należy bowiem pamiętać, że wiele limitów opiera się na kursie euro, ogłoszonym przez NBP na pierwszy roboczy dzień tego miesiąca. W tym roku euro jest tańsze niż w roku ubiegłym (4,1792 zł). Oznacza to więc, że kwota przeliczalnych z euro na złotówki limitów się zmniejszy. Przykładowo limit do uzyskania statusu małego podatnika wyniesie 5.015.000. Będzie on więc niższy o 53.000 zł niż obowiązujący w tym roku (5.068.000 zł). Z kolei w przyszłym roku zapłacimy wyższe grzywny za popełnione wykroczenie lub przestępstwa skarbowe. Dzieje się tak z powodu waloryzacji minimalnego wynagrodzenia, które jest podstawą wyliczenia limitów kar pieniężnych określonych w Kodeksie karnym skarbowym. W tym roku minimalne wynagrodzenie wynosi 1.680 zł, a w 2015 roku będzie to kwota 1.750 zł.

Życzę miłej lektury!

Zapraszamy do korzystania z Telefonicznego Pogotowia Księgowego

Dyżury odbywają się w godz. 11.00–13.00.

Najbliższe konsultacje z zakresu VAT, PIT, CIT i rachunkowości odbędą się 5, 12, 19 i 26 listopada 2014 r. pod numerem 22 318 07 36.

Wydawca: Norbert Pawlikowski
Redaktor: Tomasz Ciechanowski
Druk: Paper&Tinta
Nakład: 300 egz.
Wydawnictwo Wiedza i Praktyka sp. z o.o.
03-918 Warszawa, ul. Łotewska 9a
Tel. 22 518 29 29, faks 22 617 60 10
e-mail: cok@wip.pl
NIP: 526-19-92-256
Numer KRS: 0000098264
– Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy,
Sąd Gospodarczy XIII
Wydział Gospodarczy Rejestrowy
Wysokość kapitału zakładowego: 200.000 zł

Z likwidacją biznesu wiąże się obowiązek sporządzenia spisu z natury

Problem: Przedsiębiorca zamierza zaprzestać prowadzenia jednoosobowej działalności gospodarczej na skutek wniesienia przedsiębiorstwa aportem do spółki cywilnej. Czy musi sporządzić wykaz składników majątkowych?

Odpowiada organ podatkowy:

W razie likwidacji działalności gospodarczej, w tym także w formie spółki niebędącej osobą prawną, lub wystąpienia wspólnika ze spółki niebędącej osobą prawną sporządza się wykaz składników majątku na dzień likwidacji działalności gospodarczej lub na dzień wystąpienia wspólnika z takiej spółki. Potwierdził to dyrektor Izby Skarbowej w Bydgoszczy w interpretacji nr ITPB1/415-1114c/13/MK. Przedsiębiorca zamierzał założyć z córką dwuosobową spółkę cywilną, a do nowo powstałej firmy wnieść aportem całe prowadzone przez siebie przedsiębiorstwo. Wszystkie składniki będące majątkiem przedsiębiorstwa, tj. zarówno wyposażenie, jak i środki trwałe, dalej na zasadzie kontynuacji mają być wykorzystywane przez otrzymującą aport spółkę cywilną. Na dzień wniesienia przedsiębiorstwa do spółki cywilnej na pokrycie udziału w niej nastąpi sporządzenie sprawozdania finansowego obejmującego bilans i rachunek zysków i strat. Podatnik zapytał ministra finansów, czy w takim przypadku ma obowiązek sporządzenia inwentaryzacji i zawiadomienia o tym fakcie naczelnika urzędu skarbowego. Uważał, że nie.

Dyrektor Izby Skarbowej w Bydgoszczy uznał stanowisko za nieprawidłowe. Wyjaśnił, że w razie likwidacji działalności gospodarczej, w tym także w formie spółki niebędącej osobą prawną, lub wystąpienia wspólnika ze spółki niebędącej osobą prawną sporządza się wykaz składników majątku na dzień likwidacji działalności gospodarczej lub na dzień wystąpienia wspólnika z takiej spółki. Co wynika z art. 24 ust. 3a ustawy o PIT.

Odpowiada ekspert:

Sylwia Maliszewska
specjalista podatkowy

Organ podatkowy zajął prawidłowe stanowisko. Należy pamiętać, że sporządzany przez podatnika wykaz powinien zawierać co najmniej następujące dane: liczbę porządkową, określenie (nazwę)

składnika majątku, datę nabycia składnika majątku, kwotę wydatków poniesionych na nabycie składnika majątku oraz kwotę wydatków poniesionych na nabycie składnika majątku zaliczoną do kosztów uzyskania przychodów, wartość początkową, metodę amortyzacji, sumę odpisów amortyzacyjnych oraz wysokość wypłaconych środków pieniężnych należnych wspólnikom z tytułu udziału w spółce niebędącej osobą prawną na dzień wystąpienia lub likwidacji.

Na podstawie § 27 rozporządzenia ministra finansów w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów podatnicy są obowiązani do sporządzenia i wpisania do księgi spisu z natury towarów handlowych, materiałów (surowców) podstawowych i pomocniczych, półwyrobów, produkcji w toku, wyrobów gotowych, braków i odpadów, na dzień 1 stycznia, na koniec każdego roku podatkowego, na dzień rozpoczęcia działalności w ciągu roku podatkowego, a także w razie zmiany wspólnika, zmiany proporcji udziałów wspólników lub likwidacji działalności.

O zamiarze sporządzenia spisu z natury w innym terminie niż na 1 stycznia, 31 grudnia oraz na dzień rozpoczęcia działalności gospodarczej podatnicy mają obowiązek zawiadomić w formie pisemnej właściwego naczelnika urzędu skarbowego. Na wywiązanie się z tego obowiązku jest co najmniej siedem dni przed datą sporządzenia tego spisu.

Materiały i towary handlowe objęte spisem z natury winny być wycenione według cen zakupu lub nabycia albo wg cen rynkowych z dnia sporządzenia spisu, jeżeli są one niższe od cen zakupu lub nabycia. Podatnik ma obowiązek sporządzić spis z natury na dzień likwidacji działalności, o czym powinien zawiadomić naczelnika urzędu skarbowego. Jeżeli likwidacja jednoosobowej działalności gospodarczej nastąpi po wniesieniu przedsiębiorstwa aportem do spółki cywilnej, zarówno wykaz składników majątkowych, jak i spis z natury może być zerowy.

Podstawa prawna:

- § 27 rozporządzenia ministra finansów z 26 sierpnia 2003 r. w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów (tekst jedn.: Dz.U. z 2014 r. poz. 1037).

Fiskus kontroluje poprawność odliczania VAT

Dokończenie ze str. 1

- podają kwoty niezgodne z rzeczywistością – w części dotyczącej tych pozycji, dla których podane zostały kwoty niezgodne z rzeczywistością,
- potwierdzają czynności, do których mają zastosowanie przepisy art. 58 i 83 Kodeksu cywilnego (tj. dokonane dla pozor, dokonane w celu obejścia prawa) – w części dotyczącej tych czynności,
- faktury wystawione przez nabywcę zgodnie z odrębnymi przepisami nie zostały zaakceptowane przez sprzedającego,
- wystawiono faktury, w których została wykazana kwota podatku w stosunku do czynności opodatkowanych, dla których nie wykazuje się kwoty podatku na fakturze – w części dotyczącej tych czynności.

UWAGA

Wskazany w art. 88 ust. 3a katalog wyłączeń ma charakter zamknięty. Dlatego należy przyjąć, że wady faktur niewymienione w tym przepisie nie pozbawiają podatnika możliwości odliczenia podatku naliczonego.

Fiskus toleruje błędy mniejszej wagi

W powołanym wcześniej przepisie ustawodawca nie ograniczył możliwości odliczenia VAT naliczonego, w przypadku gdy faktura zawiera błędy formalne. Dlatego należy uznać, że takie wady faktur (o charakterze

technicznym) nie powinny odbierać prawa do takiego odliczenia, jeżeli mają charakter tzw. błędów mniejszej wagi.

UWAGA

Powszechnie przyjmuje się, że błędami mniejszej wagi są wszelkiego rodzaju uchybienia przepisom dotyczącym rygorów formalnych faktury, których ciężar gatunkowy jest jednak tego rodzaju, że nie wpływa na możliwość obniżenia podatku należnego.

Na takie rozumienie „błędu mniejszej wagi” wskazał m.in. WSA w Łodzi w wyroku z 27 lutego 2008 r. (sygn. akt I SA/Łd 1136/07). W nawiązaniu do tego terminu sąd podkreślił, że pozbawienie podatnika prawa do odliczenia VAT może dotyczyć jedynie takich wad i braków faktury, które wyłączają identyfikację podmiotów oraz przedmiotu transakcji, jak również ustalenie poprawności określenia podatku od wartości dodanej. Zdaniem sądu pozwala to na sformułowanie tezy, że wady faktury muszą być na tyle poważne, aby wykluczały możliwość traktowania tego dokumentu jako faktury VAT. Według WSA prawo podatnika do odliczenia podatku naliczonego jest jego głównym uprawnieniem, a zarazem istotą podatku naliczonego, który dla przedsiębiorców będących podatnikami VAT jest neutralny. A contrario, podatnik będzie mógł skorzystać z prawa do odliczenia podatku naliczonego wówczas, gdy faktura zawiera drobne

błędy o charakterze technicznym, określone niekiedy błędami mniejszej wagi.

Cytowany wyrok jest zbieżny z poglądami wyrażanymi w tej kwestii przez inne sądy administracyjne, w orzecznictwie których podkreślano, że wymogi stawiane tego rodzaju dokumentom nie mogą być celem samym w sobie, zwłaszcza w sytuacji, gdy organy podatkowe nie mają wątpliwości co do tego, iż kwestionowane przez nie faktury odzwierciedlają rzeczywiste zdarzenia gospodarcze i ujęte zostały w ewidencji zakupu. W takiej bowiem sytuacji zbytni formalizm prawny prowadzi do naruszenia zasady neutralności VAT (por. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z 22 kwietnia 1997 r., sygn. akt III SA 1859/95 i WSA w Lublinie z 7 lutego 2012 r., sygn. akt I SA/Lu 784/11).

UWAGA

Podatnik, który otrzymał wadliwą fakturę, ma prawo do odliczenia wynikającego z niej podatku naliczonego, pod warunkiem że błąd w tym dokumencie jest mniejszej wagi. Muszą ponadto zostać spełnione przesłanki określone w art. 86 ust. 1 ustawy o VAT, tj. istnienie związku podatku z czynnościami opodatkowanymi.

U podstaw takiego liberalnego dla podatników stanowiska leży nie tylko okoliczność, że przepisy podatkowe nie zabraniają odliczenia VAT w przypadku stwierdzenia tego rodzaju braków formalnych faktur, ale również to, iż o prawie do takiego odliczenia nie mogą przesądzać tylko kwestie techniczne związane z ich wystawianiem. Dane potrzebne do ustalenia podstawy opodatkowania są bowiem zawarte nie tylko w tych dokumentach, ale również w ewidencji prowadzonej przez podatników do celów VAT, w składanych przez nich deklaracjach oraz w innych dokumentach źródłowych. W orzecznictwie podkreśla się, że dopiero brak lub nierzetelność wszystkich wymienionych dowodów, które dokumentują zdarzenie gospodarcze oraz pozwalają określić jego rzeczywiste rozmiary, mogą prowadzić do zakwestionowania omawianego uprawnienia.

Szeroki katalog błędów bez wpływu na odliczenie

Przepisy nie wskazują jednoznacznie, kiedy mimo wystąpienia tego rodzaju błędów w fakturach VAT odliczenie wspomnianego podatku nadal będzie możliwe. Przykładowego wskazania takich

Zgodnie z art. 106e ustawy o VAT faktura powinna zawierać w szczególności:

- datę wystawienia,
- kolejny numer nadany w ramach jednej lub więcej serii, który w sposób jednoznaczny identyfikuje fakturę,
- imiona i nazwiska lub nazwy podatnika i nabywcy towarów lub usług oraz ich adresy,
- numer, za pomocą którego podatnik jest zidentyfikowany na potrzeby podatku,
- numer, za pomocą którego nabywca towarów lub usług jest zidentyfikowany na potrzeby podatku,
- datę dokonania lub zakończenia dostawy towarów lub wykonania usługi lub datę otrzymania zapłaty, o której mowa w dotyczącym przedpłat art. 106b ust. 1 pkt 4, o ile taka data jest określona i różni się od daty wystawienia faktury,
- nazwę (rodzaj) towaru lub usługi,
- miarę i ilość (liczbę) dostarczonych towarów lub zakres wykonanych usług,
- cenę jednostkową towaru lub usługi bez kwoty podatku (cenę jednostkową netto),
- kwoty wszelkich opustów lub obniżek cen, o ile nie zostały one uwzględnione w cenie jednostkowej netto,
- wartość sprzedaży netto,
- stawkę podatku,
- sumę wartości sprzedaży netto, z podziałem na sprzedaż objętą poszczególnymi stawkami podatku i sprzedaż zwolnioną od podatku,
- kwotę podatku od sumy wartości sprzedaży netto, z podziałem na kwoty dotyczące poszczególnych stawek podatku,
- kwotę należności ogółem.